

ELENA GABULAITE

Kun. A. Lipniūno primicija 1930 m. liepos 6 d. Talkoniuose

Aš mačiau gyvą šventąjį...

(Tęsinys. Pradžia Nr. 138)

Su ateitininkais ir kitu jaunimu gra-
žiai darbavosi naujasis jaunimo direk-
torius, jau minėtasis kun. A. Sušins-
kas. Jeigu po dvejų metų būtų grįžęs
A. Lipniūnas, sunku pasakyti, kurį di-
rektorių moksleiviai būtų labiau norėję
pasirinkti. Jie abudu buvo labai pa-
trauklūs, suprantą jaunimą ir abudu
atrodė nepakeičiami.

Kun. A. Lipniūnas labiausiai išpo-
puliarėjo Vilniuje. Ir šiandien lyg matau ir
girdžiu jį Šv. Jono bažnyčios sakykloje.
Po jo patriotinio pamokslo mes,

studentai, užtraukiam "Lietuva, Tėvy-
ne mūsų". Bažnyčia pilna, nes ją
lanko ir tikintys, ir netikintys. Jei per
lietuviams skirtas pamaldas niekas
negieda lietuviškai, lenkų šoviništės
negieda lietuviškai, lenkų šoviništės
negieda lietuviškai, lenkų šoviništės
Negigėdi ir pertraukti lietuvių
giedojimą, jei tik pastebi nedaug
giedančiųjų. Po poros tokių su
hymnais pamokslų kun. A. Lipniūnas iš
vietinės valdžios gauna perspėjimą
negiedoti himno. Baigęs pamokslą,
prašo negiedoti. Kur tau studentai
klausys! Gerai žinome, kas draudžia
hymną. Giedojom taip dar du ar tris
sekmadienius. Nustojom, kai kunigas

Turėdavo bėdos ir su lenkais šovi-
nistais. Gyveno netoli Aušros Vartų
koplyčios ir čia sakydavo pamokslus,
klausydavo išpažinčių: "Einu kartą į
klausyklą per lietuvių pamaldas, o joje
sėdi lenkas kunigas, skaito ir nė
nemano iš jos išeiti. Teko nusileisti,
negi mušies bažnyčioje". Aušros
Vartuose jo pamokslai būdavo
daugiau religinio,

kartais asketinio turinio. Jų nuotrupos
užsiliko atmintyje iki šiol. Pavyzdžiui,
kalbėdamas apie šventųjų gyvenimus,
pabrėžė, kad kiekvienas Šventasis ar
šventoji turėjo draugą ar draugę. Ne-
buvo vilkiškai vieniši.

Kartą mums, kelioms patikimoms
panevežietėms, jis pasakė: "Į Aušros
Vartų zakristiją užėjo prof. Zigmas Že-
maitis ir užsiprašė šv. Mišias. Žinote,
kokia intencija? - "Atlaikykite, kad grei-
čiau tuos kacapus kas iš Lietuvos išvy-
tų, kad jie greičiau išsinešdintų". Ste-
bėjomės. To prašau neplatinti", - pridū-
rė pasakęs.

Visą gyvenimą nepamirštu 1941
metų birželio 22 d. ryto. Gyvenau stu-
denčių bendrabutyje Augustinijonų 4.
Kelias dienas prieš birželio 22-ąją visą
Lietuvą išgąsdino pirmoji sovietinė de-
portacija Sibiran. Jau žiemą kai kas iš
vyresniųjų studentus perspėdavo:

"Linksminatės, šokat ir nevaldot
liežuvio. Pliekiat anekdotus apie rus-
sus. Nežinot, kokios baisybės ruošia-
mos pirmiausia ant inteligentijos bei
studentijos galvų".

Taigi gražus, saulėtas 1941 m. bir-
želio 22-osios, sekmadienio, rytas. Iš
ankstyvųjų mišių Aušros Vartuose grį-
žo būrelis studentų. Tik įėjusios
bendrabučio kiemą, visos balsiai
sušuko: "Mergaitės, klausykite!
Karas! Karas prasidėjo!"

Abiejų bendrabučių langai labai
greitai atsivėrė ir juose pasirodė išsi-
gandę ir nustebę veidai. O grįžusios
draugės šūkauja: "Karas! 5 val. vokie-
čiai užpuolė ruskius, bombardavo Kau-
ną. Kauno radijas jau transliuoja Tau-
tos himną". "Iš kur jūs žinot?" "Po
Mišių pasakė kunigas A. Lipniūnas. Jis
patarė nakčiai mieste nebūti. Saugiau
už miesto. Jis pats sakosi vakare ei-
siaš iš miesto, už Vilniaus kur nors.
Kas nori, gali prie jo grupės prisidėti".

Neišėjom iš bendrabučio. Naktį pra-
lindėjom rūsyje. Baisu buvo. Laimei,
bombos krito toliau. Tokį seną ir vos
gyvą namą būtų sugriovę ir mus visus
griuvėsiuos palaidoję...

Pats kun. A. Lipniūnas sakėsi
naktį praleidęs vienas Vilniaus
kalneliuose besimeldamas ir
stebėdamas ant

miesto krintančias bombas.

Po kelių dienų mūsų bendrabutyje
pasirodė keli vokiečiai. Pasirodo, jie
buvo mobilizuoti studentai. Atėjo pasi-
kalbėti, atnešė kelis kepalus duonos
dovanų. Vienas pasakė: "Atsiprašom,
kad mes bombardavom jūsų miestą.
Bet pačiom Švelniausiom bombom!"

Gyventojai vokiečius sutiko su
gėlėmis. Juk tai buvo išgelbėtojai nuo
deportacijos Sibiran.

Vokiečių okupacijos metu buvo Šiek
tiek daugiau laisvės kaip prie bolševi-
kų. Leido giedoti Tautos himną, iškelti
Trispalvę, lankyti bažnyčią, o kun.
A. Lipniūno pamokslai tapo dar drąses-
ni: "Per išpažintį žmonės klausinėja,
kaip dabar pasninkauti. Pasakau vi-
siems: jei valgysite pagal duotas mais-
to lenteles, geriausiai pasninkausite".

1942 metų kovo mėnesį sovietai
netikėtai bombardavo Vilnių, nors fron-
tas buvo labai toli. Su maistu riesta, dar
pradės dažniau bombarduoti - pasida-
rė baisoka ir sunku gyventi Vilniuje.
Netrūko ir tokių, kurie kraustėsi iš Vil-
niaus kitur. Kun. A. Lipniūnas per
pamokslą ir stebisi: "Tiek metų
giedojome "Ei, pasauli, mes be
Vilniaus nenurimsim!", o kai tą Vilnių
atgavome -bėgame iš jo. Gėda,
vyrai, ką jūs darot? Pirmieji išsigandot
ir dar moteris ir vaikus išgąsdinot!.."

Kuo labiau niauokėsi politinis Lietu-
vos dangus, tuo griežtesni darėsi kuni-
go pamokslai- Ragindavo lankyti baž-
nyčią, sekmadieniais ir kitomis šven-
tėmis klausyti Mišių, siųsti bažnyčion
vaikus. Bažnyčia ne kartą Lietuvą iš-
gelbėjo. O kas bus, jei bažnyčios bus
tuščios?!

Apskritai pamoksluose ir paskaito-
se kun. A. Lipniūnas buvo principingas
ir ragino kitus tokius būti: "Ar ne per
daug mes nuolaidžiaujame, lanksto-
mės, kur visai nereikėtų to daryti? Be-
trūksta kartais tik pridėti: atsiprašau,
kad aš gimiau"...

1941 m. studentai, kurie neišvyko
namo pas savuosius (buvo labai sun-
kus susisiekimas), surengė Kūčias stu-
denčių bendrabutyje.

(Bus daugiau)